

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 1997-1998

19 maart 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WERKGELEGENHEID EN ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de verdeling van de subsidies voor het Mercuriusproject

Interpellatie van de heer Robert Voorhamme tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de procedure voor de selectie van de strategisch-commerciële plannen voor het Mercuriusproject en het niet aanvaarden van het strategisch-commercieel plan van Antwerpen

Interpellatie van de heer Ward Beysen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het niet selecteren van een aantal gemeenten voor het Mercuriusproject
Met redenen omklede moties

Interpellatie van mevrouw Vera Dua tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de plannen tot hervorming van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds in het kader van de discussie over mestverwerking

Mondelinge vraag van de heer Jos De Meyer tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de evaluatie van het MAP

Met redenen omklede moties

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Donderdag 19 maart 1998

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Leo Cannaerts

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.19 uur.*

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de verdeling van de subsidies voor het Mercuriusproject

Interpellatie van de heer Robert Voorhamme tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de procedure voor de selectie van de strategisch-commerciële plannen voor het Mercuriusproject en het niet aanvaarden van het strategisch-commercieel plan van Antwerpen

Interpellatie van de heer Ward Beysen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het niet selecteren van een aantal gemeenten voor het Mercuriusproject

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Penris tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de verdeling van de subsidies voor het Mercuriusproject en van de heer Voorhamme tot minister Van Rompuy, over de procedure voor de selectie van de strategisch-commerciële plannen voor het Mercuriusproject en het niet aanvaarden van het strategisch-commercieel plan van Antwerpen en van de heer Beysen tot minister Van Rompuy, over het niet selecteren van een aantal gemeenten voor het Mercuriusproject.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mijnheer de minister, al is het niet vanzelfsprekend, ik wil u alsnog feliciteren met de totstandkoming van het Mercuriusproject. Het Mercuriusproject is een goed project, al zijn de

omstandigheden voor de Antwerpenaren minder aangenaam. Elk project dat de middenstand in de binnensteden aanmoedigt, is een goed project. We moeten dergelijke initiatieven dan ook aanmoedigen.

De winkeliers ontvluchten de binnensteden steeds vaker. Daarvoor zijn vele redenen aan te voeren. Volgens sommigen ligt het aan de fiscaliteit in sommige binnensteden. Anderen beweren dat het met de veiligheid of de bereikbaarheid te maken heeft, of met een combinatie van deze drie factoren.

Het project heeft ook een mooie naam en een goede patroon meegekregen. Mercurius is immers niet alleen de god van de sterrenkunde, maar ook die van de handel. De zoon van Mercurius is Cupido, de god van de begeerte.

Minister Eric Van Rompuy : Daar hadden we niet bij stilgestaan.

De heer Jan Penris : Toch is dat zo. De mythologie heeft haar wetten die voor ons, kleine mensen, ondoorgrondelijk zijn.

Het Mercurius-project heeft inderdaad heel wat begeerte losgeweekt bij een aantal gemeenten. U hebt 59 gemeenten rechtstreeks aangeschreven. Vier gemeenten, Bornem, Nieuwpoort, Peer en Zomergem, hebben zich daar spontaan bij aangesloten.

Cupido is ook een beetje de god van de verdwazing. Een aantal steden zijn daar blijkbaar het slachtoffer van geworden, want bij het indienen van hun Mercuriusproject hebben ze een beetje verwaasd gehandeld.

Mijnheer de minister, er was voor uw project een vrij strikt tijdsschema bepaald. De steden en gemeenten die voor een Mercuriussubsidie in aanmerking wilden komen, moesten vóór 31 december

Penris

1997 een strategisch-commercieel plan indienen. Die plannen zouden in februari worden geëvalueerd. Dat is op 11 februari 1998 gebeurd. Voor de geselecteerde projecten moest men vervolgens vóór 28 februari 1998 een aanvullend en resultaatgericht projectendossier indienen.

Naar verluidt zijn de gemeenten langs twee verschillende kanalen over de procedure ingelicht. 59 gemeenten zijn rechtstreeks aangeschreven. De andere gemeenten werden ingelicht via de nieuwsbrief van de VVSG van april 1997.

Volgens de minister moest een strategisch-commercieel plan blijkbaar minstens de volgende elementen bevatten : de sociaal-economische gegevens van de stad of gemeente als handelscentrum, de sterkte-zwakteanalyses van de commerciële centra, een toekomstvisie voor die centra, een ontwikkelingsplan voor de commerciële centra met groeimogelijkheden, een beschrijving van de gevolgde werkwijze voor de opmaak van het strategisch-commercieel plan en een identificatie van de instantie die instaat voor de concrete uitvoering van het plan.

Mijnheer de minister, de kern van mijn interpellatie spitst zich toe op het feit of uw omschrijving van het begrip strategisch-commercieel plan ook met die woorden aan de gemeenten is meegedeeld. Ik stel die vraag omdat Antwerpen, een niet-onbelangrijke stad, met een niet-onintelligente schepen voor KMO, de heer Schiltz, dat niet zo heeft begrepen. De stad Antwerpen heeft tijdig, in november 1997, een zogenaamd strategisch-commercieel plan voor de Antwerpse winkelstraten opgesteld. Dat gebeurde in samenwerking met het studie bureau Tempra. Dat plan omvatte ongeveer tweehonderd bladzijden en bevatte in elk geval de eerste drie elementen uit uw omschrijving, namelijk de sociaal-economische gegevens, de sterkte-zwakteanalyse en een toekomstvisie voor de commerciële centra, die weliswaar heel beknopt was. In het plan was wel geen ontwikkelingsplan terug te vinden. Er is dus spraakverwarring ontstaan over het begrip strategisch-commercieel plan. Blijkbaar wist men in Antwerpen niet dat het strategisch-commercieel plan een ontwikkelingsplan impliceerde voor commerciële centra met groeimogelijkheden.

Mijnheer de minister, waarom wisten de opstellers van het Antwerpse plan dat niet ? Waren uw richtlijnen niet duidelijk ? U hebt ons een nota gestuurd waarin werd meegedeeld volgens welke criteria de Mercuriusprojecten werden geëvalueerd. Ik zou

graag de woordelijke tekst van de omzendbrief die u aan de 59 gemeenten hebt gestuurd, krijgen. Het lijkt me immers bijna onmogelijk dat een grote stad met een intelligente schepen haar project op zo een manier heeft kunnen missen.

Wat is er in Antwerpen gebeurd ? De stad Antwerpen heeft op het ogenblik dat de projecten al geëvalueerd waren, namelijk op 16 februari, nog snel een concreet projectendossier ingediend. Ze wisten er blijkbaar niet dat ze, als ze niet geselecteerd waren, zelfs niet meer in aanmerking kwamen om zo een dossier in te dienen. Mijnheer de minister, hoe is zo een communicatiestoornis mogelijk ? Daarom zou ik graag de woordelijke inhoud van uw omzendbrief kennen.

Een aantal commerciële centra, onder meer dat van Antwerpen, dat ons na aan het hart ligt, hebben de boot gemist. De stuurgroep die de Mercuriusprojecten evalueerde, probeert ons een antwoord aan te reiken. Ze schrijven dat bepaalde steden die niet zijn geselecteerd omwille van technische tekortkomingen in hun projecten, toch in aanmerking zouden moeten komen voor een vorm van subsidiëring. Om die reden vroeg de technische stuurgroep een passende oplossing uit te werken voor steden waar een duidelijke nood bestaat, eventueel buiten het huidige Mercuriusproject om. Volgens mij is Antwerpen zo een stad.

Mijnheer de minister, mijn tweede vraag is misschien nog belangrijker. Wat moet er nu gebeuren ? Wordt er zo een passende oplossing uitgewerkt voor de steden die uit de boot zijn gevallen, en een subsidie nodig hebben ? Indien ja, wat houdt zo een passende oplossing in dit concrete geval in ?

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik herhaal de inleiding van de heer Penris niet, want we interpelleren over dezelfde aangelegenheid. Ik wil er wel op wijzen dat de Vlaamse regering het initiatief van de minister heeft goedgekeurd met een grotere dan de vereiste meerderheid.

Dit initiatief hangt samen met de besteding van de eenmalige meeropbrengst van de beursgang van de GIMV. Aangezien het om een eenmalige operatie gaat, is het heel belangrijk dat men de middelen heel zorgvuldig besteedt. Van bij de start werd gezegd dat de middelen moesten dienen voor de uitbouw van commerciële centra in de binnenste-

Voorhamme

den. De regering en het parlement hebben dit project ruim ondersteund, omdat ze het beschouwden als een versterkende maatregel voor het algemene beleid tegen de verloederding in de binnensteden.

Uiteindelijk werden er 61 gemeenten geselecteerd. Ik wil daar geen commentaar bij leveren. De selectie, vooral dan de heel strikte procedure en timing, heeft wel verwondering gewekt. Het doel van zo een operatie is het versterken van commerciële centra in de binnensteden. Het is natuurlijk niet vanzelfsprekend dat een aantal steden daarbij gewoon uit de boot vallen. Op dat vlak mist het project volledig zijn doel.

Ik heb het dossier gevolgd vanuit Antwerpen en ik wil onderstrepen dat het stadsbestuur hierin niet vrijuit gaat. In Gent heeft men bijvoorbeeld een atlas opgesteld. Men heeft daarbij niet gewacht op een vraag van de minister om een inspanning te doen inzake de commerciële centra in de binnenstad, die operatie was allang gestart. Het is merkwaardig dat het Antwerpse stadsbestuur twee jaar heeft laten voorbijgaan zonder enige vorm van strategisch denken over de commerciële centra. Dat is spijtig en eigenlijk ontoelaatbaar. Ik wil de steen niet enkel naar het stadsbestuur en de verantwoordelijke schepen, de heer Schiltz, werpen, maar ook naar de organisaties die de middenstand vertegenwoordigen. Het verwondert me dat ze in een stad zoals Antwerpen niet allang een soort van strategische studie hebben uitgevoerd. Ze hadden dan ook de grootste moeite om een project uit te werken dat aan de procedurevoorschriften van de regering voldeed. Dit moet tot conclusies leiden inzake het stadsbestuur, het overleg en de representativiteit van die organisaties.

Dit alles heeft voor gevolg dat we met een selectie zitten die eigenlijk niet aan de opzet van het Mercuriusproject beantwoordt. Ik wil wel uitdrukkelijk onderlijnen dat dit niet te maken heeft met enige politisering van dit dossier. Het heeft wel te maken met een verkeerde inschatting van de procedure en de vooropgestelde timing. Ik vind dat bijzonder erg omdat het om een eenmalig project gaat en dit een definitief karakter heeft.

De technische stuurgroep die de projecten moest beoordelen, bestaat uit onafhankelijke deskundigen. Ik citeer : 'Ingevolge de opgelegde werkwijze berusten de door haar genomen beslissingen enkel op de inhoud van strategisch commerciële plannen. Ze mocht zich bij het nemen van beslissingen niet laten beïnvloeden door ruimtelijke hiërarchie, (...)

of door bestaande toestanden waarover ze kennis heeft, maar waarvan geen sprake is in het strategisch commercieel plan. Dit heeft tot gevolg dat zelfs steden in grootstedelijk en regionaal stedelijk gebied uit de boot vallen voor de tweede fase, ondanks het feit dat het Mercuriusproject in die steden wel degelijk kan tegemoetkomen aan een bestaande behoefte. De technische stuurgroep formuleert daarom zelf het verzoek dat voor deze steden waar een duidelijke nood bestaat, een oplossing zou worden uitgewerkt desgevallend buiten het kader van het huidige Mercuriusproject, zodat het Mercuriusproject niet voorbijgaat aan de steden waar zich scherpe behoeften stellen en op die manier een van de fundamentele doelstellingen mist'. Dat zijn de woorden van de stuurgroep zelf en die liegen er niet om.

Het is mijns inziens helemaal geen vanzelfsprekendheid dat men een procedure start die gelijk is voor alle gemeenten. Er zijn gemeenten bij zoals Asse, Bree, Bilzen, Lommel, Poperinge, Torhout, Wetteren, Waregem, enzovoort, en daarbij gaat het dikwijls om eensiteplannen. Die gemeenten beschikken over dezelfde tijd en dezelfde proceduremogelijkheden als Antwerpen, waar men tot de vaststelling is gekomen dat het om 52 commerciële centra gaat. Men heeft in de procedure geen rekening gehouden met de tijd, nodig voor het in kaart brengen van die commerciële centra. Men is er misschien van uitgegaan dat men dat al eerder had moeten doen. Ik ga daarmee akkoord, maar dat had dan in de procedure moeten staan. Als men daar niet van uit is gegaan, dan is men met een fundamentele ongelijkheid begonnen. Een strategisch plan indienen voor een project voor één site in een gemeente, is iets helemaal anders dan voor een grote stad met meer sites. Daar moet men eerst een inventarisatie maken van de verschillende commerciële centra, uitmaken wat de vooruitzichten zijn voor die centra, enzovoort. Dat is niet evident.

De stuurgroep zegt dat er tussen de projecten in Antwerpen onvoldoende keuze is gemaakt. Dat is net het probleem. Maak maar eens een democratische keuze tussen 52 commerciële centra. Dat is bijna onmogelijk binnen het vooropgestelde tijdsbestek van negen maanden. In Waregem is men daar wel in geslaagd, maar dat lijkt me ook logisch. Dat men daar in Antwerpen niet in is geslaagd, lijkt me net zo logisch. Er is een serieuze tekortkoming in de procedure.

Binnen de stuurgroep kon men het trouwens zelf allemaal nauwelijks volgen. Ik heb niets aan te merken op de deskundigheid van die stuurgroep, maar wel op de mate waarin ze in staat waren de

Voorhamme

projecten daadwerkelijk te beoordelen. Ik heb geen uitvoerig verslag van die stuurgroep gezien. Het zou nochtans nuttig zijn alle controverses weg te werken, want wat ik heb gezien, is bijzonder oppervlakkig. Er doen zelfs geruchten de ronde dat binnen de stuurgroep de taken zijn verdeeld. Niet alle dossiers zijn door alle leden van de stuurgroep behandeld. Men is nadien bijeengekomen om een keuze te maken. Als dat klopt, dan is dat bijzonder pijnlijk voor de stuurgroep, ook al kon deze daar niets aan doen, gezien de strikte timing. Als de argumentatie niet meer is dan enkele alinea's, dan is dat ook pijnlijk. De gemeenten kunnen daar niets mee aanvangen. Als blijkt dat door de te strikte procedure een aantal valabele mogelijkheden uit de boot zijn gevallen, dan moet men daarop terugkomen.

Dan vraag ik me af hoe de minister het probleem dat door de stuurgroep is gesignaleerd, denkt op te lossen. Het is me bekend dat daaromtrent al een tweede beslissing is voorgelegd aan de regering. Deze heeft betrekking op de tegemoetkoming in de kosten voor het opstellen van het strategisch plan. Deze tegemoetkoming kan maximum 1,5 miljoen frank per plan bedragen. Nu heeft men beslist dat de gemeenten die uit de boot zijn gevallen, vooralsnog een beroep kunnen doen op dat bedrag.

Minister Eric Van Rompuy : Over dat punt is in de Vlaamse regering geen beslissing genomen.

De heer Robert Voorhamme : Ik blijf me toch de vraag stellen hoe dit probleem opnieuw zal worden bekeken wanneer men ervan uitgaat dat dit bedrag van 1 miljard frank voorhanden is en eerlang moet worden verdeeld. Men is reeds bezig met de verdere uitwerking van projecten op het terrein. Ik heb dit op een aantal plaatsen in Antwerpen zelf meegemaakt. En dat is vanzelfsprekend, want de bekendmaking van de selectie gebeurde op 17 februari terwijl de projecten in uitvoering van de procedure op 28 februari moesten zijn ingeleverd. Men wacht dus eerst op een beslissing en een eventuele bijsturing vooraleer men de projecten voorstelt. Hoe zal de minister de door de technische stuurgroep gevolgde procedure bijsturen ? Welke rol zullen de gemeentebesturen, zoals het stadsbestuur van Antwerpen, hierin spelen ? De verwarring is daar immers compleet. Is het waar dat door de strikte timing van de procedure, de beoordeling van de strategische plannen gebeurde door een taakverdeling binnen de technische stuurgroep ? Bestaat er geen uitvoerigere verantwoording van

de stuurgroep ? De verantwoording die ik heb gelezen, is zeer ongelijkmatig naargelang de verschillende projecten. De redenen waarom bepaalde projecten niet en andere wel zijn geselecteerd, lijken me zeer ongelijkmatig. Is het mogelijk een overzicht te krijgen van de deskundigen die de betrokken gemeenten hebben bijgestaan bij de opstelling van dit strategisch plan ? Het is immers niet gezond dat daarover allerlei geruchten de ronde doen.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik bevind me momenteel in een vrij merkwaardige situatie. Het is natuurlijk geen unicum dat de minister door drie verschillende interpellanten wordt geïnterpelleerd. Het feit dat dit niet uitsluitend gebeurt vanuit de oppositie, is dat meestal wel. Dit wijst erop dat er blijkbaar in essentie iets schort aan de toepassing van de criteria die men zelf heeft uitgedokterd. We zouden kunnen vertrekken van de vaststelling dat alle begin moeilijk is. Maar zo eenvoudig ligt het waarschijnlijk niet.

Ik ben het niet helemaal eens met de kritiek die op het stadsbestuur van Antwerpen wordt geleverd. Ik heb trouwens vastgesteld dat de heer Voorhamme tijdens zijn betoog deze kritiek gevoelig heeft afgezwakt. Ik ben van mening dat de vooropgestelde criteria niet op een gelijke manier kunnen worden toegepast in alle steden die in aanmerking komen. Mijn voorganger heeft dit trouwens terecht onderstreept. We kunnen dit een beetje vergelijken met de gemeentewet. De gemeentewet kan niet op dezelfde manier worden toegepast in bijvoorbeeld Zottegem en Antwerpen. Wanneer men de agenda's van de diverse gemeenten bekijkt, dan stelt men vast dat een gelijke toepassing onmogelijk is. Ik neem speciaal dit voorbeeld omdat dit uiteindelijk ook voor het Mercuriusproject het geval is. Ik vind het jammer dat men in de selectiecriteria geen onderscheid heeft gemaakt wanneer het enerzijds gaat over de grote steden en anderzijds over de steden en gemeenten die ook in noodsituaties kunnen terecht komen en die ook recht hebben op een aanmoediging vanuit het beleid.

Ik ga die toer op omdat ik dit min of meer situeer binnen de optie die de regering heeft genomen. Bij haar aantreden heeft ze ervoor gekozen om terecht veel belang te hechten aan het stedelijk beleid en de stedelijke vernieuwing. Men heeft daartoe zelfs een minister aangeduid. Men koesterde op dat vlak dan ook zeer hoge verwachtingen. We stellen echter vast dat de minister van Stedelijke Vernieuwing

Beysen

de medegevangene is van zijn collega's. De regering poneert eveneens een inclusief stedelijk beleid te willen voeren. Ik heb geen enkel probleem met deze optie. Maar het inclusief stedelijk beleid kan natuurlijk niet uitsluitend door de minister van Stedelijk Beleid worden uitgevoerd. Het heeft immers raakvlakken met bevoegdheden van tal van zijn collega's, bijvoorbeeld de minister van Openbare Werken en de minister van Economie. Er zijn ongetwijfeld nog anderen. Ik stel dan toch een aantal tegenstrijdigheden vast. Wanneer men ziet dat de bereikbaarheid van de steden, en in het bijzonder van de grote agglomeraties, een steeds nadrukkelijker probleem wordt, vraag ik me af hoe dat beleid, waarin men geen middelen vindt om die bereikbaarheid te waarborgen, kan worden gekoppeld aan de intentie van de minister om ondersteuning te geven aan zelfstandigen die in moeilijkheden of in noodsituaties verkeren? Dit is een tegenstrijdigheid in het beleid die op een of andere manier nadrukkelijk door de regering aan de orde moet worden gesteld.

Daartegenover zie ik dan dat de voor stedelijke vernieuwing bevoegde minister zich nagenoeg uitsluitend op het stedelijk impulsfonds concentreert. Als ik al deze zaken naast elkaar leg, dan moet ik wel concluderen dat deze regering van een allesbehalve eenduidig beleid op het vlak van stedelijke vernieuwing getuigt.

Staat u mij toe even terug te komen op de specifieke rol die u daarin wilt vervullen. Ik herhaal eerst nog even dat het inderdaad op zichzelf goed is in een incentive ten aanzien van de zelfstandigen te voorzien. Toch dient men zich af te vragen of de heibel die is ontstaan, niet te wijten is aan het gebrek aan een duidelijke doelstelling of aan de duidelijke formulering ervan. Op dit vlak is volgens mij een en ander misgelopen.

Ten tweede dient men zich de fundamentele vraag te stellen of de door u vooropgestelde doelstelling kan worden ingevuld met de middelen die u daartoe ter beschikking stelt. Ik denk namelijk te mogen stellen dat andere financiële maatregelen moeten worden genomen en andere incentives moeten worden gegeven om echt tegemoet te komen aan de reële behoeften van de middenstand en van het commerciële gebeuren in de binnensteden. Ik wil hier nogmaals duidelijk beklemtonen dat uit het Strategisch Commercieel Plan blijkt dat in heel wat van de 52 commerciële centra, die in Antwerpen voor het Mercuriusproject in aanmerking hadden kunnen komen, momenteel in de

betreffende winkelstraten een leegstand wordt vastgesteld van meer dan 15 percent. Het Mercuriusfonds zou zich mijns inziens dan ook in zijn opzet meer moeten concentreren op die situaties waar een bijzonder hoge leegstand wordt vastgesteld. Men moet er zich ook sterker bewust van worden dat de middelen veeleer moeten worden ingezet om de problematiek duurzaam – en ik benadruk het woord duurzaam – op te vangen. Ik pleit dus sterk voor een duurzame ondersteuning van de zelfstandigen en van de middenstand waartoe de overwogen Mercuriusprojecten een goede, maar als dusdanig nog niet toereikende stap zouden zijn.

Mijnheer de minister, wat kunnen de steden die niet door de Mercurius-stuurgroep in aanmerking zijn genomen, alsnog doen en kan er op dat vlak nog een bijsturing gebeuren? Ten tweede, is het zo dat de stuurgroep zelf uiteraard nog een opening heeft gelaten die door het beleid moet worden ingevuld. De vorige sprekers hebben in dit verband reeds gewezen op het feit dat men nog een gepaste oplossing zou kunnen uitwerken. In hoeverre bent u bereid het advies van uw stuurgroep te volgen? Met andere woorden: hebt u als minister nog andere beleids- of financiële instrumenten en middelen in petto om tegemoet te komen aan de economische en commerciële noden van de middenstand? Dat is de cruciale vraag die u trouwens al gedeeltelijk door uw eigen stuurgroep werd ingefluisterd. Ik hoop dat u mijn vraag bevestigend zult antwoorden, zo niet zal de door uw stuurgroep gemaakte opening niets meer dan de klassieke strohalm blijken te zijn. Gelet op de commotie die er is ontstaan naar aanleiding van de bekendmaking van de projecten, zou de regering toch voor een deel tegemoet moeten komen aan de gewettigde bezwaren die werden geopperd.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer Carlos Lisabeth : Mijnheer de voorzitter, ik wens om drie redenen het woord te krijgen. Ten eerste omdat ik het geen zuiver Antwerpse aangelegenheid wil laten worden. Ten tweede omdat ik iets meer wens te vernemen over de besluitvormingsprocedure. Ten derde omdat ik op 3 februari 1998 een schriftelijke vraag heb gesteld waarop ik tot op heden nog geen antwoord heb gekregen en trouwens ook niet kon krijgen omdat die vraag blijkbaar pas eergisteren werd doorgestuurd.

Ik wens te beklemtonen dat ik het onduidelijk acht dat een schriftelijke vraag die ruim twee weken vóór de besluitvorming is bekendgemaakt, niet wordt doorgestuurd omdat er ná die besluitvorming interpellaties zijn aangekondigd. Mijn onge-

Lisabeth

noegen is des te groter omdat één van de vragen aansluit bij hetgeen de heer Voorhamme al heeft gevraagd, namelijk welke gemeenten eventueel zelf al een studie hebben opgemaakt, welke gemeenten zich hebben laten bijstaan door studie-bureaus en om welke studie-bureaus het in dit laatste geval ging. Op die vraag wens ik een concreet schriftelijk antwoord.

– *De heer Jacques Laverge treedt als voorzitter op.*

Wat de procedure betreft, denk ik dat hier reeds voldoende werd beklemtoond dat de timing bijzonder strikt was, rekening houdend met het feit dat elke gemeente overleg moest hebben met de handelscomités. Die handelscomités moesten herhaaldelijk samenkomen binnen een tijdsspanne van een achttal maanden. De evaluatie van die vaak zeer goede en bijzonder bruikbare plannen is door die strikte timing zwaar bemoeilijkt. Als ik bepaalde evaluaties lees, dan stel ik vast dat bijvoorbeeld meermaals de opmerking terugkeert dat de voorgestelde projecten te veel op openbaar domein gericht zijn. Ik dacht dat het in het plan niet de bedoeling was reeds een extensieve toelichting van de projecten te geven, maar dat een eerste indicatie volstond. Ik dacht dat de gemeenten toch nog minstens twee maanden de tijd zouden krijgen om projecten voor te stellen en desnoods bij te sturen ten aanzien van wat zij indicatief in het aanvankelijke plan naar voren hadden geschoven. Vandaar mijn verzoek om bijkomende uitleg inzake de evaluatie en de procedure. De evaluatiecommissie beschikte over nauwelijks een maand om de 61 studies van telkens een paar honderd bladzijden door te nemen.

Hebben alle leden afzonderlijk en individueel een evaluatie gemaakt? Heeft men hen elk een studie laten beoordelen? Hoe verliep de coördinatie nadien? Ik merk dat vele evaluaties bijna letterlijk dezelfde beoordeling uitspreken: te zwak, te weinig toekomstgericht, te veel op mobiliteit gericht, enzovoort. Is dat een samenvatting van de afzonderlijke studies?

Ik dacht dat de regering ook de helft van de kosten van de studie van de niet-geselecteerde gemeenten wou terugbetalen. Klopt dat? Heeft de minister daaromtrent al een besluit genomen?

De voorzitter: De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me grotendeels aan bij de vorige sprekers,

maar ik wil de zaak opentrekken. Ik wil verwijzen naar soortgelijke discussies die in andere commissies opduiken. Ik zie hierin een probleem ten gronde, namelijk dat van een fundamenteel wantrouwen tussen de Vlaamse overheid en de Vlaamse gemeenten en steden.

Dit wantrouwen komt tot uiting in een bureaucratie, die door de Vlaamse overheid is opgezet met de beste bedoelingen. Daar varen echter vooral de studie-bureaus wel bij. Het is een bureaucratie van convenants, fondsen, regeltjes en een diarree van plannen die de gemeenten en steden moeten opmaken om wat centen te kunnen afpingelen van het Vlaams Gewest. Agalev heeft al dikwijls de kritiek geuit dat de Vlaamse overheid haar positie tracht op te bouwen ten koste van gemeenten en provincies. Dat soort bestuur is een slechte keuze.

De gemeenten en steden kunnen het gewest geld aftroggelen door te bedelen, hun miserie ten toon te spreiden, door strategische visies en plannen te ontwikkelen, die moeten overeenstemmen met de visie van een minister en een kabinet die het geld beheren. Ik noem de duidelijke voorbeelden: het commercieel-strategisch plan, de SIF-convenants, de milieubeleidsplannen, de afvalplannen, de mobiliteitsplannen, de oriëntatienota's mobiliteit, de veiligheidscontracten. Dit alles ademt min of meer dezelfde sfeer uit.

Ik zou deze discussie misschien beter voeren in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden in het kader van de CBO dat minister Peeters heeft voorgesteld. Laat dit duidelijk zijn: de groene fractie heeft geen moeite met het uitgangspunt achter al deze plannen. De moeilijkheid is de benadering, de keizer-kostermentaliteit om alles tot in het kleinste detail te controleren. Ik vrees dat vooral de grote steden daar de dupe van worden, nu met name Antwerpen.

Ik wil uitdrukkelijk de parallel aantonen: de stad Antwerpen is ook met het mobiliteitsplan in de problemen geraakt. Toen ging het niet over een technische stuurgroep die een commercieel-strategisch plan moest beoordelen, maar over een audit-commissie die een mobiliteitsplan moest beoordelen. We spreken hier over 52 winkelcentra. Bij het mobiliteitsplan spreken we over allerlei invalswegen, de ontsluiting van de haven, enzovoort. Afspraken met grote steden maken we zeker niet door regels op te leggen zoals men doet met de kleine gemeenten.

We moeten dit ruimer zien. Een selectieve benadering vind ik goed, maar we moeten evolueren naar

Malcorps

een nieuw soort bestuursvorm. Daarmee belanden we natuurlijk in het debat van de CBO en de discussie met minister Peeters. Er moet een soort charter worden opgesteld tussen de Vlaamse overheid en de Vlaamse steden en gemeenten dat een gecoördineerd beleid mogelijk maakt. Nu komt elke minister met zijn eigen vraag en aanbod aanzetten. Voor elke minister moet de gemeente of stad een plan opmaken. Er moet een lange administratieve weg worden afgelegd met de bekende gevolgen op de verschillende niveaus.

De voorzitter : Mijnheer Malcorps, mag ik u vragen u te beperken tot de inhoud van deze interpellatie ?

De heer Johan Malcorps : Het is toch niet verboden om deze zaak wat ruimer te bekijken ? Als men een stad vier en een halve maand de tijd geeft om een commercieel-strategisch plan uit te werken, dan kan men inderdaad aanvoeren dat het plan er al had moeten zijn. Ik ben het niet eens met de heer Voorhamme dat het NCMV dit plan had moeten opmaken. In Gent heeft men een mooie atlas met alle winkelcentra, maar die werd niet door het NCMV gerealiseerd.

De heer Robert Voorhamme : Dat heb ik niet gezegd, mijnheer Malcorps. U moet mijn woorden niet verdraaien.

De heer Johan Malcorps : Als voor een nieuwe manier van besturen wordt gekozen, moet men veel meer tijd geven om een commercieel-strategisch plan op te maken. Toen bleek dat een en ander misliep, is er geen enkele vorm van overleg geweest. De stad een plan laten inleveren en dat zonder enige commentaar kelderen, dat kan gewoon niet.

Men hoopte op 180 miljoen frank voor 9 projecten. Er zouden 52 projecten nodig zijn voor alle winkelcentra in het Antwerpse. De stad zelf kan slechts met veel moeite 35 miljoen frank ophoesten. Dat betekent dat een groot aantal geschikte projecten volledig uit de boot valt. Ik denk aan een project dat de samenwerking tussen Belgische en Turkse handelaars op touw wil zetten in het kader van etnisch ondernemerschap, wat voor een stad als Antwerpen een zeer zinvol project is. Een ander project situeert zich in de Driekoningenstraat : in samenwerking met enkele kunstenaars wil men de straat laten herleven. Er werd al overlegd met alle betrokkenen, heel wat hoop is gewekt, maar deze

projecten krijgen geen kans : de stad Antwerpen kan het nodige geld echt niet bij elkaar krijgen.

Ik hoop dat de minister een duidelijk en hoopvol signaal geeft. Ik hoop dat hij nog middelen vindt voor de projecten, en dat hij kiest voor een nieuwe bestuurlijke mentaliteit.

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Het Mercuriusproject is in mijn ogen een waardevol project. Ondanks de nodige kritiek en bijsturing was het studiewerk rond het project een heel goede zaak. We hebben de betrokkenen gestimuleerd om toekomstgericht na te denken over hun buurt. De samenwerking tussen lokale overheid en middenstand is positief verlopen.

Ik wil dieper ingaan op twee zaken die hier werden vermeld. Mijnheer Voorhamme, u hebt gezegd dat het hier gaat om een typisch stedelijk probleem dat met het Mercuriusfonds moet worden opgelost. We hebben echter vanaf het begin gezegd dat ook grotere gemeenten met commerciële centra hiervoor in aanmerking moeten komen, al is het maar vanuit preventief oogpunt. Mijnheer Malcorps, u hebt beweerd dat de keizer-kostermentaliteit hier opnieuw opduikt. Ik vind die opmerking totaal onterecht. *(Opmerking van de heer Jos Stassen)*

Mijnheer Stassen, er is hier totaal geen sprake van een keizer-kostermentaliteit. Integendeel, men heeft geprobeerd om de lokale besturen zelf aan het denken te zetten. Dat is zeer positief. Mijnheer de minister, mijns inziens is het eerste gedeelte van dit opzet dus zeker geslaagd.

Door de gewekte verwachtingen zijn er wel enkele communicatiestoornissen opgetreden. Zeer terecht werd vanaf het begin gesteld dat men niet mocht denken dat de Vlaamse overheid voortaan elk project zou subsidiëren. Men liet wel uitschijnen dat de deelnemende gemeenten op een of andere manier zouden worden beloond voor het opbouwen van een langetermijnvisie. Alle gemeenten die hebben deelgenomen, hadden dus de verwachting dat – ook al kwamen ze niet onmiddellijk in aanmerking voor een echte subsidiëring – ze toch een zeker bedrag zouden ontvangen voor de studiekosten.

De gemeenten hebben onvoorziene budgetten moeten inschakelen. Alles moest immers zeer snel verlopen. De meeste gemeenten hebben de daarvoor noodzakelijke knowhow niet in huis. Het gemeentepersoneel heeft het bovendien ook zeer

Cannaerts

druk met andere taken. Veel gemeenten hebben dus een beroep moeten doen op een studie bureau. Een zekere financiële tegemoetkoming zou dus zeker niet overbodig zijn.

Het niet-selecteren in de eerste fase geeft aan de betrokken gemeenten ook het gevoel dat ze 'gebuisd' zijn. Ze krijgen de indruk geen degelijke dossiers te kunnen samenstellen. Mijns inziens zullen noch de handelsorganisaties noch de gemeentebesturen snel bereid worden gevonden om in de nabije toekomst opnieuw aan dergelijke projecten mee te werken. Dat is uiteraard zeer jammer.

Als laatste punt wil ik het hebben over de motivering, die niet altijd even duidelijk is. Eerst heeft de ambtenarengroep een selectie gemaakt, waarna het specialistenteam hetzelfde heeft gedaan. De motivering was zeer summier : meestal niet meer dan enkele lijnen. Mijnheer de minister, ik wil u vragen om ook in dit verband naar een zekere meerwaarde te zoeken. Misschien kunt u de mensen van die commissie opnieuw in contact brengen met de lokale actoren. Zij kunnen dan samen nagaan hoe de verschillende dossiers kunnen worden verbeterd.

Ik herhaal mijn twee vragen. Ten eerste gaat het hier om een totaalbudget van 1 miljard frank waarvan slechts een klein deel naar die studiekosten is gegaan. Is het niet mogelijk om al diegenen die inspanningen hebben geleverd, daarvoor te vergoeden ? Het is immers niet meer dan normaal dat deze inspanningen beloond worden.

Ten tweede, is het mogelijk om de plaatselijke actoren grondig in te lichten over het dossier dat ze hebben ingediend ? Kan hen worden duidelijk gemaakt wat de zwakke punten zijn, en hoe het kan worden verbeterd ? In dit verband heb ik ook nog een opmerking over de externe bureaus die hebben meegewerkt. Mij is verteld dat bureaus die aan vier of vijf projecten hebben meegewerkt, drie goedgekeurde en twee afgekeurde projecten hebben afgeleverd. Ik denk dat ook daar een zekere feedback nodig is.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, er werden een groot aantal vragen gesteld. Ik zal proberen een algemeen antwoord te geven. Ik ben ook niet van plan in te gaan op de polemiek die de heer Malcorps wil starten. We zullen straks

over het MAP spreken. Ik hoop dat u dan niet opnieuw met uw keizer-kostervergelijking komt aandragen.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de minister, u hebt het MAP goedgekeurd, niet wij.

Minister Eric Van Rompuy : Ik herhaal dat ik hier geen polemieken zal starten. Voor ik dieper inga op een aantal vragen zal ik eerst de gevolgde procedure nog eens beschrijven. De Vlaamse regering heeft op 18 maart 1997 haar goedkeuring gegeven aan de start van de eerste fase van het Mercuriusproject. Eind maart van vorig jaar werden 59 gemeenten rechtstreeks aangeschreven. In dat verband wil ik toch al de volgende opmerking maken.

Vanaf het begin heeft het Mercuriusproject zich gericht op 59 steden en gemeenten. Vanaf het begin heeft men ook in alle duidelijkheid gezegd dat het hier niet gaat om de specifiek grootstedelijke problematiek. Het Mercuriusproject is gericht op het economische en commerciële aspect van het stedelijk beleid. Op basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen heeft men criteria ontwikkeld met het volgende resultaat : 2 grootsteden, 11 steden met regionale uitstraling, 19 structuurondersteunende steden en 27 kernsteden op provinciaal niveau.

Die eerste selectie hebben we dus gemaakt op basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. We hebben dan de volgende overweging gemaakt. Als bepaalde gemeenten vinden dat ze een commercieel centrum hebben met regionale uitstraling, kunnen ze ook een plan indienen. Een viertal gemeenten, die niet tot de oorspronkelijke groep behoorden, hebben dat ook effectief gedaan. Vanaf het begin hebben we een zeer duidelijk doel voor ogen gehad : het versterken van het commercieel weefsel in onze steden met een regionale uitstraling. Het ging dus zeker niet specifiek om de grootstedelijke problematiek.

Zoals reeds gezegd hebben we in maart vorig jaar een brief geschreven aan de gemeenten, met de vermelding dat ze eind oktober hun plan moesten indienen. Ik herinner me nog dat verschillende parlementsleden me toen hebben gezegd dat dit nogal moeilijk zou gaan, omdat er in hun gemeente in september of oktober nog een gemeenteraad moest worden gehouden. Op verzoek van verschillende collega's heb ik dan de termijn verlengd tot eind december, zodat de gemeenten de mogelijkheid hadden om dat nog iets uitvoeriger te bespreken. In die hele periode van maart tot december

Van Rompuy

kon er dus nog heel wat studie en overleg gebeuren.

Bovendien speelt in deze zaak nog het volgende mee. U weet dat ik 1 miljard frank had gekregen. U weet dat ik verplicht ben om dat binnen een bepaalde periode uit te geven. Ik kan die procedures dus geen twee of drie jaar laten aanslepen. Ik heb de gemeenten wel twee maanden uitstel gegeven om een goed voorbereid commercieel plan uit te werken.

Wat betreft het libellé van de doelstellingen werd een toelichtingsnota naar de gemeenten gestuurd met alle mogelijke elementen. In die toelichtingsnota stond onder andere de symbiose tussen economische en stedelijke vernieuwing. Voorts werden ook de doelstellingen van het project vermeld, samen met de procedure en de inhoudsbepaling. Er was ook een beschrijving van de tweede fase, namelijk het projectendossier, met de vaststelling van de evaluatiecriteria. Er was ook een timingstabel in opgenomen, en voorts ook nog de verschillende elementen die naar voren zijn gebracht. Ze zijn ook ruim verspreid. Ook in het parlement heb ik een aantal keren verduidelijkt wat een commercieel plan moet inhouden. Er werden vijf of zes bepalingen voorop gezet. Ik geef enkele voorbeelden.

'Het commercieel plan moet door het lokaal bestuur worden opgesteld in overleg met een koepelplatform van commerciële centra, waarin alle betrokken handelszaken zijn vertegenwoordigd.'

'Een commercieel plan dient in eerste instantie een analyse en een geïntegreerde toekomstvisie te ontwikkelen. Vanuit deze visie moet een ontwikkelingsconcept worden uitgewerkt met vernieuwende ideeën dat uitvoerbaar is.'

Een commercieel plan moet heel specifiek het volgende inhouden : een inventaris van de gegevens, analyse van de sterke en zwakke punten, een toekomstvisie voor het commercieel apparaat, en een strategisch ontwikkelingsplan met beschrijving van het groeipotentieel en de werkwijze. Het moet gedragen worden door de commerciële centra.

Nu beweert men dat het plan niet specifiek genoeg was geformuleerd. De verschillende componenten die naar voren zijn gebracht, zijn toch duidelijk genoeg gedefinieerd. Veertig plannen beantwoordden daaraan. Men kan natuurlijk altijd discussiëren over het libellé. Het plan was echter niet bedoeld

om de grootstedelijke problematiek op te lossen, maar om de commerciële en economische tak van onze steden en grotere gemeenten te versterken.

Om het beschikbare miljard frank te verdelen koos ik voor een soort wedstrijdformule, waarbij de grote steden op dezelfde voet worden behandeld als de kleinere gemeenten. Ik wist dat dit een groot risico inhield. Voor de grote steden is dit immers een probleem. In Antwerpen zijn er 52 commerciële centra. Dit is van een andere orde van grootte dan Asse of Diest, waar het gaat om bepaalde straten. Een grootstad biedt anderzijds meer mogelijkheden om de zaken professioneel aan te pakken.

De basisdiscussie was : hoe kunnen we meer leven krijgen in onze grootsteden en ook in onze kleinere steden ? Ook in kleinere steden en grote gemeenten is er soms verrassend veel leegstand. Men merkte zonet op dat het in bepaalde wijken van het Antwerpse opliep tot 15 of 20 percent. Dat geldt evengoed voor andere steden, bijvoorbeeld de Lange Steenstraat in Kortrijk.

Dit was de basis van het plan. Hoe kunnen we via projecten weer leven krijgen in deze steden ? De overheid staat in voor 25 percent, de overige 75 percent moet worden ingebracht door gemeenten en particulieren. De overheid wou een kader aanreiken om een aantal projecten los te weken. Ik ben er persoonlijk van overtuigd, ondanks de soms terechte kritiek, dat men het resultaat in sommige steden en gemeenten niet meer kan wegcijferen. De oefening is belangrijk geweest. Er werd overleg gepleegd met handelaars en het gemeentebestuur. Hoe kunnen we deze problematiek oplossen ? De commerciële plannen zijn hiertoe een aanzet. Ik zal dadelijk antwoorden op de vraag hoe men hieraan opvolging kan geven. Het is een signaal van de overheid, die deze problematiek belangrijk vindt.

Door het competitiesysteem moest er een selectie gebeuren. We staan nu voor de tweede ronde. We hebben een aantal steden moeten ontgoochelen, maar er zullen nog een aantal ontgoocheld zijn. Het bedrag is immers beperkt : 1 miljard frank. Men kon natuurlijk het miljard verdelen onder de zestig projecten, door iedereen een trekkingsrecht toe te kennen. Dit is ook politiek de gemakkelijkste oplossing. Ik koos daarentegen voor een selectie uit de beste en meest innovatieve projecten. Door deze procedure zullen misschien maar vijftien of twintig projecten overblijven. De overheid wil de geselecteerde projecten met een relatief groot bedrag steunen, zodat het project een hefboomfunctie krijgt. Aan iedereen 10 miljoen frank geven lost niets op.

Van Rompuy

Elders hoor ik soms de kritiek dat de Vlaamse regering zich verschuilt achter de technische werkgroep. In het kader van de nieuwe politieke cultuur probeer ik de GIMV en de VRT te verzelfstandigen en verantwoordelijkheid te geven. Deze instanties zijn minder politiek gekleurd dan vroeger.

Hoe heeft de stuurgroep gewerkt ? De dossiers werden in eerste instantie bekeken door ambtenaren van onze administratie. Alle dossiers werden gezamenlijk besproken in de technische stuurgroep. De elf leden hebben de zestig dossiers besproken nadat de ambtenaren van de administratie er een analyse van hadden gemaakt. De teksten met de motivatie zijn uitgebreider dan wat werd rondgestuurd. Het is mogelijk om deze teksten in te zien ; u moet zich daarvoor richten tot mevrouw Bon, de voorzitter van de stuurgroep.

Ik heb de criteria reeds vermeld. De lijst daarvan werd eveneens rondgestuurd. Ze bepalen wat een commercieel plan is en wat de onderdelen daarvan kunnen zijn. Er kunnen vragen rijzen over de duidelijkheid van de tekst, maar we zijn toch heel ver gegaan in de libellering. De technische werkgroep stond in voor de objectiviteit en garandeerde dat dezelfde methodes werden gebruikt bij het beoordelen van de plannen.

Ik wil benadrukken dat het niet behouden van het plan in de eerste fase, geen blaam inhoudt voor een stedelijk beleid. Sommige oppositieleiden in de gemeenteraden maken hiervan misbruik. Het niet behouden heeft echter niets te maken met de bekwaamheid van de bestuursleden. Nadat bepaalde plannen werden opgesteld, zijn er waarschijnlijk misverstanden ontstaan, omdat de accenten onvoldoende duidelijk waren gelegd. Ik zal niet op die analyses ingaan, want ze zijn veel te gedetailleerd. De motivaties voor het al dan niet behouden van de plannen bestaan. De stuurgroep heeft in vele gevallen geoordeeld dat onvoldoende strategische keuzes werden gemaakt of te weinig prioriteiten werden bepaald, en te veel energie werd besteed aan het verzamelen van gegevens.

Ik heb de belangrijkste vragen over de procedure beantwoord, maar ik moet u nog uitleggen wat vanaf nu zal gebeuren. Eind februari werden de projecten ingediend en vorige week heeft de Vlaamse regering de samenstelling goedgekeurd van de stuurgroep die ze zal beoordelen. De stuurgroep werd versterkt door drie à vier Nederlandse experts in ruimtelijke ordening. Ik denk dat u daarmee tevreden kunt zijn, want ik heb in het parle-

ment al dikwijls horen zeggen dat de Nederlanders op dat gebied een voorbeeld zijn voor ons. De stuurgroep zal gedurende de volgende weken de projecten beoordelen.

Er werd ook een vraag gesteld over de beslissing van de Vlaamse regering. Ik heb inderdaad voorgesteld om de steden of gemeenten waarvan het plan werd afgekeurd, de mogelijkheid te bieden om een nieuw plan in te dienen. Als de stuurgroep van oordeel is dat het nieuwe plan voldoet, dan zouden de betrokken steden of gemeenten het anderhalf miljoen frank toch krijgen. Ik denk dat ik dit voorstel kon doen in het licht van de openbaarheid van bestuur. Het werd echter niet aangenomen. De steden en gemeenten in kwestie kunnen geen nieuw plan indienen.

Eenmaal de procedure is afgerond en de goede projecten zijn geselecteerd, zullen de subsidies worden verleend. Het bedrag van 1 miljard frank zal dit jaar nog worden besteed. Dit bedrag, zoals de heer Voorhamme reeds heeft gezegd afkomstig van de beursgang van de GIMV, werd gelibelleerd en zal dit jaar worden uitgegeven.

De Vlaamse regering heeft nog geen afspraken gemaakt voor volgend jaar, maar er werd wel al heel wat energie positief aangewend en er zijn heel wat voorstellen uit de bus gekomen. Het zou spijtig zijn indien we hier geen gebruik van maakten. We moeten lessen trekken uit wat reeds is gebeurd en ons afvragen of de wedstrijdformule wel de juiste is. We moeten ook nagaan of het project geen onderdeel moet vormen van het permanent beleid. In de wetgeving over de economische expansie hebben we reeds de inbreidingssteun ingebouwd. Misschien moeten we dit project bekijken als een deel van het regionaal economisch beleid, met een apart fonds met trekkingsrechten.

In de Vlaamse regering wordt over al deze aspecten een open discussie gehouden in verband met de Begroting van 1999 en met ons economische beleid. De Vlaamse regering moet dus alles bespreken, maar ik zou het een grote steun vinden als het parlement verklaarde dat dit beleid zou moeten worden voortgezet.

Het versterken van de commerciële centra zou niet enkel economische, maar ook maatschappelijke voordelen bieden. Er bestaan immers veel problemen in die centra. Ik denk in de eerste plaats aan de veiligheidsproblemen. Minder winkels in een straat en leegstaande panden versterken immers het onveiligheidsgevoel. Gisteren ben ik gaan spreken in Gent. Aan de Coupure is het bedrijf Duet

Van Rompuy

gevestigd, waar laaggeschoolden pralines vervaardigen. De heer Boone, die verantwoordelijk is voor de sociale werkplaats, vertelde me dat er te weinig ondernemingen en economische activiteiten zijn in Gent. Steden vormen heel dikwijls het toevluchtsoord voor werklozen en laaggeschoolden. Meer economische activiteit zal voor meer werkgelegenheid, integratie en maatschappelijke waardering zorgen.

Dit onderwerp vormt een heel belangrijk beleidsaspect. Ik beschouw uw uiteenzettingen dan ook niet als kritiek, maar zal de volgende jaren zeker nog dieper ingaan op de punten die u onder mijn aandacht hebt gebracht. Ik kan me inbeelden dat er interpretatieproblemen zijn ontstaan over de criteria, maar in het begin van mijn antwoord heb ik toch duidelijk gemaakt dat heel wat gemeenten ons wel goed hebben begrepen en de doelstellingen goed hebben ingevuld.

Mijnheer de voorzitter, ik geloof dat ik de meeste vragen zo goed mogelijk heb beantwoord.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de voorzitter, ik wil enkele aantekeningen maken bij het antwoord van de minister. Ten eerste wil ik benadrukken dat we volledig achter het Mercuriusproject staan. De bedoelingen achter dat project zijn immers goed. We zeggen dat trouwens al van in het begin. We moeten inderdaad dringend meer aandacht besteden aan de traditionele commerciële centra. Zoals u zei, heeft dat niet alleen te maken met het stedenbeleid zelf, maar ook met het ruimtelijk beleid en met beslissingen over grote winkelcentra.

Mijnheer de minister, ik ben het ook met u eens dat het Mercuriusproject een nuttige beweging heeft doen ontstaan. Ik veronderstel dat u zich niet wilt mengen in de plaatselijke aangelegenheden. Dankzij dit project ziet men of er op gemeentelijk niveau al dan niet iets wordt ondernomen. Misschien is het al nuttig om tot besluiten te komen voor het beleid op gemeentelijk niveau.

Er werd 1 miljard frank aan bijkomende middelen uitgetrokken. Naar aanleiding van de eenmalige beursgang van de GIMV had men moeten nagaan of er geen andere buitengewone noden waren. We waren het eens dat het nuttig en actueel was om 1 miljard frank van dat bijkomend potje aan het

Mercuriusproject te besteden. Dat bedrag behoort wel niet tot de recurrente middelen van de Vlaamse overheid.

Er is in dit dossier geen sprake van politisering. We kunnen wel niet ontkennen dat door de gevolgde selectieprocedure de besteding van de middelen niet volledig beantwoordt aan de objectieve noden die de deskundigen op het terrein hebben vastgesteld. De stuurgroep beweert dat trouwens ook.

De middelen werden besteed volgens een theoretisch concept, waarvan nu blijkt dat het allesbehalve perfect is. De minister geeft dat trouwens toe. Mijnheer de minister, dit is geen verwijt, want u hebt geprobeerd om de zaak op een gedepoliteerde manier aan te pakken. We moeten ons wel afvragen of we in de boosheid moeten volharden. Moeten we dit miljard volledig besteden volgens de theoretische wijze, of houden we beter rekening met de echte prioriteiten en noden ?

Mijnheer Malcorps, ik ben het met u eens dat men zich voor dergelijke beslissingen niet enkel mag baseren op een prijskamp. Het beleid heeft niet het organiseren van prijskampen als taak, het beleid moet er in de eerste plaats op toezien dat er aan de echte noden tegemoet wordt gekomen. We stellen vast dat zoiets niet mogelijk is met een prijskamp. De werkwijze is dus ongeschikt.

Mijnheer de minister, als oplossing stelt u voor om het Mercuriusproject te verlengen door in bijkomende middelen te voorzien. Dat lijkt me een al te gemakkelijk opstapje. Er kan hierdoor een precedent ontstaan.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb dat niet gezegd. U beweert dat dit niet volledig aan de doelstelling beantwoordt.

De heer Robert Voorhamme : Ik beweert dat inderdaad.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb gezegd dat ik uit de ervaring wil leren.

De heer Robert Voorhamme : Er komt gewoon geld bij om een zaak recht te trekken die niet volledig verloopt zoals gepland, en niet volledig aan de doelstellingen beantwoordt. Als we deze denkwijze veralgemenen, ontstaat er een precedent. Het begrotingsbeleid dat we tot nu hebben gevoerd, kan dan niet worden voortgezet. Ik ben dan ook geen voorstander van de oplossing die u voorstelt.

Voorhamme

Volgens mij moeten we de zaak eerst proberen bij te sturen. Het is nog niet te laat. Die bijsturing kan gebeuren in overleg met de leden van de stuurgroep. Uit ervaring weten ze dat een aantal noden niet werden gelenigd omwille van de strikte procedure. Ze hadden andere voorstellen kunnen doen, als de procedure een beetje ruimer was geweest.

Samen met de stuurgroep zou men de ingediende dossiers een tweede maal moeten bespreken. Alvorens men volhardt in de boosheid, moet de huidige procedure worden herbekeken. Ik bedoel wel niet dat alle geselecteerde projecten opnieuw moeten worden onderzocht. Dat zou de rechtszekerheid immers ondergraven.

Volgens de stuurgroep zijn een aantal gevallen door de strikte procedure uit de boot gevallen, terwijl ze er eigenlijk bij hoorden. Het is logisch dat die gevallen opnieuw worden bekeken. We kunnen dat eenmalig extra miljard frank dan met een rustiger gemoed besteden. We konden dat geld bijvoorbeeld ook uitgeven aan allerlei mobiliteitsproblemen, die onder meer gevolgen hebben voor het commerciële karakter van de steden.

We zullen overigens een met redenen omklede motie indienen.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, de minister heeft heel uitvoerig geantwoord op de interpellaties, maar hij biedt geen enkele kans tot bijsturing. Dat is nochtans de essentie. Ik vind dat spijtig. Volgens de heer Kent lokt de gevolgde procedure kritiek uit. Het is verdienstelijk dat men dat erkent. De projecten die in de eerste ronde uit de boot zijn gevallen, verdienen wel een tweede kans.

Ten tweede komt de minister tot de slotsom dat de operatie moet worden ingebed in een meer permanent beleid. Ik wil hier een andere klemtoon leggen, waarmee ik op dezelfde golflengte zit als de heer Voorhamme. Die eenmalige operatie moet in eerste instantie niet worden verlengd, maar worden ingebed in een algemener en meer inclusief beleid. Dat betekent iets anders dan een meer permanent beleid. Ik heb zonet gewezen op de noodzaak van duurzame ondersteuningsmaatregelen voor zelfstandigen en middenstanders. Beiden moeten meer aandacht krijgen. Deze interpellatie kan daartoe bijdragen.

Ik wil helemaal niet polemisch doen, maar ik kan niet nalaten om met een uitsmijter te eindigen. Mijnheer de minister, volgens u heeft de regering beslist om de stuurgroep met een aantal Nederlandse deskundigen uit te breiden voor de beoordeling van de dossiers. Ik heb niets tegen Nederlanders, maar deze beslissing verbaast me toch een beetje. We worden overspoeld door Nederlandse consumenten, die juist omwille van de aantrekkelijkheid van de commerciële centra naar hier komen. De Nederlandse experts waarnaar u verwijst, hebben ervoor gezorgd dat hun eigen mensen hun inkopen liever in Vlaanderen doen. Ze vinden de Nederlandse koopcentra te saai en te gestructureerd. Mijnheer de minister, ik zou toch nog eens goed nadenken vooraleer die Nederlandse experts aan te trekken.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik denk dat de minister de gevolgen van de beslissing niet goed inschat. Over die projecten werd al uitgebreid onderhandeld met de middenstanders. De ontgoocheling is dan ook erg groot. U spreekt over een positieve stimulans, maar dan moet er wel enig gevolg worden gegeven aan deze interventies. Als alles op de lange baan wordt geschoven – ook de middelen – dan vrees ik dat de meeste projecten in Antwerpen een stille dood zullen sterven. Al de creativiteit en het denkwerk zullen een maat voor niets zijn geweest. Men kan amper 35 miljoen frank ophoesten, waarmee zeker niet alles kan worden gerealiseerd. Dat vind ik bijzonder jammer.

U hebt gezegd dat de wedstrijdformule misschien niet zo een goed idee was.

Minister Eric Van Rompuy : Dat heb ik niet gezegd. U interpreteert. Ik heb gezegd dat we voor een competitie-model hebben gekozen, en dat dat voor- en nadelen heeft. U moet rekening houden met de budgettaire beperkingen. Ik heb ervoor gekozen om niet iedereen een paar miljoenen te geven, maar om een wedstrijd uit te schrijven.

De heer Johan Malcorps : In elk geval moeten we niet op de wedstrijdjury schieten : ze hebben hun werk gedaan en een beoordeling gemaakt. De vraag is welke spelregels werden gehanteerd. De Vlaamse overheid wil een stedelijk en grootstedelijk beleid voeren, maar doet dat niet op een geïntegreerde manier. Het versterken van een winkelcentrum en het tegengaan van leegloop in een winkelstraat kunnen niet worden gescheiden van de stadsvlucht en de verloedering van de hele buurt.

Malcorps

Ik wil het nogmaals hebben over de Berchemse Meir. De leegloop en leegstand van winkelpanden in de Driekoningenstraat kunnen niet worden gescheiden van het hele buurtprobleem. Er is dus een gebrek aan een geïntegreerde aanpak. Er wordt een project voor de winkelstraat ingediend, en daarnaast loopt een project voor buurtontwikkeling in het kader van het SIF. Alles staat volledig los van elkaar.

De ontgoocheling achteraf is dan ook bijzonder groot. Ik blijf erbij dat we fundamentele stedelijke problemen anders moeten aanpakken. Nu missen we de boot. Ik hoop dat in de motie, die we trouwens zullen steunen, zal staan dat op korte termijn moet worden mogelijk gemaakt dat alle projecten kunnen worden gerealiseerd.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer Carlos Lisabeth : Ik ben verwonderd over de toelichting van de minister over de regeringsbeslissing van vorige week. Er werd beslist om geen studiekosten terug te betalen.

Minister Eric Van Rompuy : Dat geldt voor de projecten die niet in aanmerking zijn genomen.

De heer Carlos Lisabeth : Ik heb vorige week in de pers vernomen dat voor degenen die niet werden geselecteerd, er geen herindiening kan gebeuren, maar dat de studiekosten wel voor de helft zouden worden terugbetaald. Ik dacht dat dit een regeringsbeslissing was.

Minister Eric Van Rompuy : Er werd beslist om geen herindiening toe te laten en geen terugbetaling van studiekosten te doen. Dat is de beslissing van de regering.

De heer Carlos Lisabeth : Ik heb een ander verhaal gehoord.

Minister Eric Van Rompuy : Ik had iets anders voorgesteld, maar de regering heeft daar anders over beslist. Ik moet die beslissing uitvoeren.

De heer Carlos Lisabeth : Ik dacht dat de regering had beslist om geen herindiening mogelijk te maken, maar wel om studiekosten terug te betalen. Dat bericht is vorige week in De Morgen verschenen. De minister zegt zelf dat de plannen een blijvende waarde hebben. De terugbetaling van de kosten lijkt me dan ook logisch.

Minister Eric Van Rompuy : Ik had voorgesteld de mogelijkheid te bieden om plannen opnieuw in te dienen met een beoordeling en de kosten tot maximaal anderhalf miljoen frank terug te betalen. De Vlaamse regering is daar niet op ingegaan. Er werd alleen beslist de jury aan te vullen met vier Nederlanders. Dat bericht in De Morgen klopt niet.

De heer Carlos Lisabeth : Bepaalde leden van de regering hebben gezegd dat terugbetaling van studiekosten zou kunnen.

Ik ben verder bijzonder geïnteresseerd om te kunnen beschikken over de ruimere motivering in plaats van die drie lijntjes.

De minister heeft ook gezegd dat hij meer tijd heeft gegeven om het commercieel plan in te dienen. Dat klopt maar voor een deel. De oorspronkelijke timing was dat de gemeenten in februari zouden worden aangeschreven. Dat is met een maand vertraging gebeurd. De verlenging correspondeert dus eigenlijk met de vertraging in de procedure.

Ten slotte wordt er bij de evaluatie van de plannen vaak een uitspraak gedaan over de gerichtheid van de projecten. In de brief aan de gemeenten wordt er eigenlijk niet over projecten gesproken. In de studie werd nog niets gevraagd over de projecten. De meeste gemeenten hebben die projecten indicatief aangeduid, maar ze waren er zich van bewust dat ze nog twee maanden tijd hadden om concrete projecten in te dienen. Als men reeds een uitspraak doet over projecten terwijl die nog moeten worden ingediend, denk ik dat er toch iets met de evaluatie schort.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb gezegd dat we zullen leren uit de ervaring die we opdoen, en uit de procedures die we nu hebben gevolgd. We zullen doorgaan zoals we hebben gepland. De discussie voor de toekomst blijft open, maar het is de Vlaamse regering die de beslissing neemt. De positieve energie die tot stand is gekomen, moet, hetzij exclusief, hetzij via een apart fonds of een verlenging van het Mercuriusproject, een element worden van het beleid, ook in de gemeenten zelf. De gemeenten hebben zich immers geëngageerd tegenover heel wat buurten en wijken. De regering kan in die projecten een maximale tegemoetkoming realiseren van 15 tot 20 percent.

Toen de gemeenten het Mercuriusproject opstarten, wisten ze dat ze, ofwel zelf, ofwel via privé-per-

Van Rompuy

sonen, voor 75 à 80 percent van de investeringskosten moesten opdraaien. De regering heeft nooit gezegd dat ze die zaken voor 100 percent zou financieren. We hebben enkel een soort hefboomkrediet willen realiseren. In de loop van de volgende jaren zal dit ongetwijfeld een essentieel onderdeel van het gemeentelijk beleid zijn. Ik hoop dat we vanuit de overheid een kader vinden om de nodige ondersteuning te geven.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Voorhamme, Cannaerts, Lisabeth, Logist, Van Looy, mevrouw Merckx-Van Goey en door de heren Beysen, Laverge en Van Aperen en door de heer Penris werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *De heer Robert Voorhamme, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Interpellatie van mevrouw Vera Dua tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de plannen tot hervorming van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds in het kader van de discussie over mestverwerking

Mondelinge vraag van de heer Jos De Meyer tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de evaluatie van het MAP

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Dua tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de plannen tot hervorming van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds in het kader van de discussie over mestverwerking met daaraan toegevoegd de mondelinge vraag van de heer De Meyer tot minister Van Rompuy, over de evaluatie van het MAP.

Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is lang geleden dat we nog een discussie hebben gehouden over het MAP. Het is in elk geval mijn bedoeling deze discussie niet op een polemische toon te houden, maar ze op een serene manier te laten verlopen. Ik ga ervan uit dat we allebei het beste voorhebben met de landbouw, hoewel we er waarschijnlijk een heel andere invulling aan geven.

Mijnheer de minister, de aanleiding van mijn interpellatie is uw uitspraak waarbij u de optie hebt gelanceerd om het VLIF een andere oriëntatie te geven. U wilt dit fonds ook ter beschikking stellen van de agro-industrie, in de eerste plaats voor de mestverwerking, maar blijkbaar zou het de bedoeling zijn dit nog verder uit te breiden voor de hele agro-industrie. Dit maakt deel uit van de discussie over het MAP. Ik zal dan ook enerzijds ingaan op de vraag of dit een oplossing is voor het mestprobleem, en anderzijds op de vraag of dit een aanvaardbare oplossing is voor de toekomst van het Landbouwinvesteringsfonds.

Wat het MAP betreft, weten we allemaal dat er enorme problemen zijn. Ik zal daar nu niet verder op ingaan omdat dit reeds uitgebreid aan bod is gekomen tijdens de plenaire vergadering en in de commissie voor Leefmilieu. Maar ik wil u, als minister van Landbouw, toch even confronteren met de omvang van deze problematiek. U weet dat er een rapport is opgesteld door de VMM waarin duidelijk staat dat de kwaliteit van het oppervlaktewater sedert de inwerkingtreding van het MAP niet is verbeterd, integendeel. Ook de ammoniakproblematiek is verslechterd. Dit heeft onder meer gevolgen voor de vitaliteit van de bossen. Dit probleem zal zeker niet worden opgelost via de mestverwerking.

Een ander punt waarop ik nog even wil ingaan, is de discussie die we al hebben gevoerd over het gezinsveeteeltbedrijf. Zowel u als ikzelf waren er voorstander van om dit aan het MAP toe te voegen. Nu blijkt uit de gegevens van de Mestbank dat de oorspronkelijke bedoeling om de gezinslandbouw te helpen, volledig is uitgehold. De agro-industrie is massaal overgeschakeld van gewone integratiecontracten naar prijs-garantiecontracten, waardoor ze alles ontloopt. De uitzonderingen zijn dus de regel geworden. Het gevolg daarvan is dat de milieudoelstellingen worden uitgehold.

Tot slot blijkt ook dat de mestverwerking niet van de grond komt. Danis moet nog worden opgestart. Ik heb bij de stemming over het mestdecreet zeer duidelijk gezegd dat mestverwerking onbetaalbaar

Dua

is. U hebt dit blijkbaar in uw toespraak overgenomen : 'De volledige doorberekening van de kostprijs voor mestverwerking is niet haalbaar vermits dit per varkensplaats ongeveer de helft van het arbeidsinkomen bedraagt.' Deze gegevens kenden we trouwens reeds vanaf de aanvang van het MAP via de studie van de RUG. Bovendien is de Europese Commissie absoluut niet tevreden met de Vlaamse resultaten bij de toepassing van de nitraatrichtlijn. Ze eist dan ook dat er bijkomende maatregelen worden getroffen.

De milieudoelstellingen worden niet gehaald, zelfs niet in beperkte mate. Er moet dus iets gebeuren. Iedereen is het ermee eens dat de normen en de definitie van het gezinsveeteeltbedrijf strenger moeten worden. Het probleem van de mestoverschotten zal meer dan ooit rijzen. Dit komt niet onverwachts. Aangezien we een enorme veestapel hebben, kampen we met grote mestoverschotten.

Vooral de varkens zijn een probleemsector. Ik weet dat u er trots op bent dat Vlaanderen meer varkens telt dan mensen. We beschikken echter over niet genoeg grond om dit allemaal te dragen. Een regio als Vlaanderen is dan ook niet in staat om daar op een ecologisch verantwoorde manier mee om te gaan. Er moet worden gestreefd naar een afbouw van de veestapel. Dit moet op een geleidelijke manier en met sociale begeleiding gebeuren. Ik verwijs naar een Nederlandse situatie waar men heeft beslist om de varkensstapel op termijn met 20 percent te verminderen. Door de varkenspest is deze beleidsoptie in een stroomversnelling gekomen, maar daar was al sprake van bij de discussie over de mestproblematiek in Nederland. Er is een uitnodiging op komst om een discussie te voeren over de situatie in Nederland. Ik vind dit een zeer goed initiatief en hoop dat daarmee de zaken bij ons in een duidelijker perspectief zullen worden geplaatst.

In Vlaanderen blijkt de afbouw van de veestapel nog voor velen een taboe, en niet in het minst voor u, mijnheer de minister. Er wordt dan ook krampachtig gezocht naar een andere uitweg en de enige mogelijkheid is dan mestverwerking. Men is er steeds van uitgegaan dat mestverwerking niet kan worden gesubsidieerd en dat de sector dit probleem maar zelf moet oplossen. Als ik me niet vergis, hebt u dat zelf ooit zo gesteld. Maar nu maakt men een bocht en worden overheidssteun en -subsidieering met het daaraan verbonden prijskaartje blijkbaar toch mogelijk.

Minister Kelchtermans zit in zijn analyse niet helemaal op dezelfde golflengte als u. Hij heeft verklaard dat hij in laatste instantie wel wil denken aan een vermindering van de veestapel. Eerst wil hij echter proberen om de mestverwerking te laten draaien via de Vlaamse Milieuholding en een extra injectie van één miljard frank, die dan uit het MINA-fonds zou moeten komen. U houdt het iets simpeler. U wilt a priori niet spreken over een afbouw van de veestapel, maar via het Vlaams Investeringsfonds de agro-industrie subsidiëren om zo het onmogelijke uiteindelijk toch nog mogelijk te maken. Ik hoef u in dit verband niet te vertellen wie interesse heeft voor die mestverwerking. Dat zijn bedrijven die, misschien met uitzondering van Danis, eigenlijk maar weinig te maken hebben met de landbouw. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan Locachim, Seghers Engineering, enzovoort. Dit zijn industrieën die geld hebben geroken en op deze kar willen springen.

Het VLIF is voor mij een belangrijk instrument. Niet toevallig is het na de hele discussie rond de staatshervorming van het landbouwbeleid naar de regio's gegaan. Het fonds heeft een begroting van meer dan 1,2 miljard frank en krijgt bovenop een flinke dotatie van de Vlaamse Gemeenschap. Met dat geld kan heel wat worden verwezenlijkt : het kan een belangrijke hefboom worden voor een goed landbouwbeleid. Als u nu met dat VLIF een andere richting uit wilt, begeeft u zich op een zeer gevaarlijk pad, omdat u afwijkt van de initiële basisdoelstellingen van dit fonds, toen nog het LIF genaamd. Het LIF en het VLIF zijn immers altijd instrumenten geweest om de landbouwers te helpen. Indien ik me niet vergis, wordt in de betreffende regelgeving gestipuleerd dat enkel land- en tuinbouwers in hoofdberoep er aanspraak op kunnen maken. U wilt daar nu van afstappen door dit geld ook naar de agro-industrie te draineren, nochtans een sector die strikt genomen niets met de landbouw als beroep te maken heeft. Wel heeft deze industrie te maken met de landbouw als sector en in die zin de voorbije decennia ontzettend veel geld verdiend op de kap van de landbouw en de landbouwers.

Ik weet dat u graag zegt dat de tewerkstelling niet in gevaar mag worden gebracht, maar u mag niet uit het oog verliezen dat in de voorbije decennia tienduizenden boeren hun werk hebben verloren. Dit was een gevolg van de sterke tendens tot industrialisering en intensivering en van het feit dat de agro-industrie een enorme greep op de boerensector heeft gekregen. Juist die agro-industrie is de gezinslandbouw, die u zo verdedigt, aan het vernietigen en heeft de boeren via contractteelt aan han-

Dua

den en voeten gebonden. De landbouworganisaties en in de eerste plaats de Boerenbond – waar u toch wel enige banden mee hebt – hebben dan ook niet zomaar de kaart getrokken van de gezinslandbouw tegen de agro-industrie. Zij hebben namelijk begrepen dat de landbouw in de greep is terechtgekomen van de agro-industrie ten koste van de boeren, de volksgezondheid en de kwaliteit van het voedsel.

In die zin vind ik het eigenaardig dat u toen u nog fractieleider van de CVP was, een andere richting insloeg dan nu als minister van Landbouw. De vraag is trouwens of deze optie wel zal worden aanvaard door de Europese instanties. Ik meen mij te herinneren dat Nederland ooit is veroordeeld wegens het subsidiëren van mestverwerking, omdat dit werd beschouwd als een vorm van oneerlijke concurrentie ten aanzien van de kunstmestsector. Als u dus vasthoudt aan die richting, mag u beslist problemen verwachten met de Europese instanties.

Tussen haakjes wil ik in dit verband hier ook nog het volgende kwijt. Ik heb gisteren commissaris Van Miert gehoord. In diens commentaar op de landbouwhervorming heb ik nagenoeg dezelfde analyse ontwaard als ik hier heb gemaakt, namelijk dat het landbouwbeleid in de voorbije decennia enkel op productie en intensivering werd gericht, en zo eigenlijk de dood van de landbouw betekent. Voor het mestdossier gaat dezelfde analyse op.

Waar kunnen we nu heen met het VLIF ? Hoe kunnen we het VLIF, als instrument, beter inzetten om een goed landbouwbeleid te voeren ? Ik ben het met u eens dat het goed zou zijn daar eens grondig over na te denken en daaromtrent een discussie te voeren. De eerste vraag daarbij is of uw optie wel de beste is.

In dit verband wil ik er uw aandacht op vestigen dat de ernst van de situatie niet mag worden onderschat. Ik heb het hier meer bepaald over de sector op zich. De landbouwsector wordt momenteel geconfronteerd met enorme problemen. Als de landbouw in het nieuws komt, dan gaat het steeds over mest, over hormonen, over BSE, over antibiotica, enzovoort. De landbouw kampt dus duidelijk met een slecht imago. Ook het maatschappelijk draagvlak voor de landbouw is sterk aan het verkleinen omdat de consument nauwelijks nog vertrouwen in de sector heeft. Ik vind dit bijzonder jammer omdat voor mij de landbouw van essentieel belang is. Het is uiteindelijk de landbouw die ervoor zorgt dat we eten op ons bord krijgen.

De problemen waarmee de landbouw nu wordt geconfronteerd zullen niet worden opgelost door de beschikbare kredieten en instrumenten te heroriënteren en te draineren van de landbouwers naar de agro-industrie. Dit is trouwens al decennia aan de gang, ook op Europees vlak. We geven enorm veel geld uit aan de landbouw, maar 80 procent daarvan belandt uiteindelijk in de zakken van de agro-industrie en dat weet u maar al te goed. Die problemen – en dus ook de mestproblematiek – zullen niet worden opgelost door de mestverwerking te subsidiëren. Daarmee worden de problemen alleen maar verplaatst en daarmee zal het vertrouwen van de bevolking in de landbouw niet worden hersteld.

Mijnheer de minister, voor u zal de uitdaging erin moeten bestaan naar alternatieven te zoeken die ook het milieuprobleem moeten helpen oplossen en die het vertrouwen van de consument moeten herstellen. Dit wordt beslist geen gemakkelijke opdracht. De oplossing die we moeten vinden, met als belangrijk onderdeel de afbouw van de varkensstapel, moet worden gekoppeld aan een omschakeling naar andere, toekomstgerichte bedrijfvormen. Waarom wordt het VLIF niet gebruikt voor bijvoorbeeld de omschakeling naar biologische en meer ecologisch verantwoorde teelten ? Bij ons produceert slechts 0,01 procent van de producenten biologisch. In Duitsland en Denemarken daarentegen kent de ecologische landbouw een enorme groei. Als de overheid maar een klein duwtje geeft, dan zien we dat daar een markt voor bestaat. Hier werken de overheid en de landbouworganisaties zelf zo iets tegen, en daarom komt dit niet van de grond.

Steun aan de biologische landbouw betekent voor mij iets anders dan de promotie van groenbedekkers of het kweken van een oud paardenras. Ik vind dat wel pittoresk, maar de ecologisch verantwoorde landbouw zit daar niet op te wachten.

De Vlaamse regering kan de omschakeling van de varkensboeren via rentesubsidies steunen. Men kan de boeren een opleiding geven. In het buitenland is trouwens gebleken dat de boeren begeleiding nodig hebben. Via de VLAM kan men voorlichtingscampagnes geven. Als u de VLAM een duwtje in de goede richting geeft, zou hij zich best interesseren voor de ecologische landbouw.

Met de onlangs opgezette campagne 'Tien op tien' wilt u tegen het jaar 2010 10 procent van de landbouw op een ecologisch verantwoorde manier doen werken. Dat is een ambitieus plan. De christelijke zuil en de SP hebben deze campagne mee

Dua

ondertekend. Ik vind dat fantastisch, maar hoe zal de Vlaamse regering dat realiseren als u nu geld geeft aan diegenen die zich het meest verzetten tegen ecologische landbouw ? Dat is voor mij onaanvaardbaar.

Bovendien vraag ik me af of de boeren zelf daar zo gelukkig mee zijn. Ze reageren nu kalm omdat ze met de rug tegen de muur staan, maar ik denk dat de meeste landbouwers niet zo tevreden zijn over het feit dat het VLIF wordt gebruikt om de agro-industrie te subsidiëren. Hoe kunt u dit verantwoordwoorden ? Wat denkt u van een heroriëntering van het VLIF om de biolandbouw te stimuleren ?

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Ik ben het fundamenteel oneens met de interpellatie van mevrouw Dua, meer wil ik daar niet over zeggen.

Mijnheer de minister, ik moet u niet overtuigen van het economisch belang van de land- en tuinbouwsector. In uw beleidsbrief 1998 voor landbouw lezen we dat de eindproductiewaarde van de agrarische sector de afgelopen jaren in ons land rond de 260 miljard frank schommelde, en voor drie vierde in Vlaanderen werd gerealiseerd. U wees op het belang van de export van de landbouw, en onderstreepte dat onze productie vijf maal zo intensief is als in de rest van Europa.

Uitdagingen zijn volgens u de rechts- en bedrijfszekerheid. Op dat vlak moet er worden gestreefd naar een betere afstemming van de wetgeving op de sector. Op die manier moet een vereenvoudiging van de wetgeving mogelijk zijn. Bij het uitwerken van een nieuw beleid moeten bij het afwegen van alternatieven steeds de sociaal-economische aspecten in rekening worden gebracht.

Mijnheer de minister, u kent de problemen en u weet dat de Vlaamse boeren veel van u verwachten. Op een studiedag voor veehouders zei een adviseur van minister Kelchtermans dat de economische toekomst van de veehouderij mede afhankelijk is van de mestverwerking. Het milieu moet worden gerespecteerd, maar tegelijk moet de groei van de bedrijven en de sector mogelijk blijven.

Hoe staat het met de mestverwerking ? Wat zijn de belangrijkste initiatieven ? Zijn ze al operationeel ? Wat is hun verwerkingscapaciteit ? Hoe worden deze initiatieven verder ondersteund ? Is er mogelijkheid tot investeringssteun en/of VLIF-steun ?

Waar kunnen de bedrijven voor mestverwerking zich in de toekomst vestigen ? Vanaf wanneer kunnen zij een alternatief of een correctie bieden voor het huidige spreidingsbeleid ? In welke mate hebben landbouwbedrijven een beroep gedaan op het VLIF voor milieu-investeringen ?

U wilt bij uw beleid de sociaal-economische elementen in gedachte houden. Kunt u uitleggen wat uw bedoeling en standpunt terzake zijn ? Rechtszekerheid is voor de land- en tuinbouwsector van levensbelang. Een hoopvol toekomstperspectief is noodzakelijk opdat blijvend in deze sector zou worden geïnvesteerd.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Ik zal niet ingaan op de interpellatie van mevrouw Dua. Volgens mij gaat het hier enkel om het VLIF en de mestverwerking.

De VLD is altijd tegen mestspreading geweest. De feiten geven ons nu gelijk. Er moet aan mestverwerking worden gedaan. Mestspreading was een verkeerde keuze. Er lopen al enkele initiatieven terzake. Onlangs werd in West-Vlaanderen door een 150-tal varkenshouders een coöperatieve vennootschap opgericht om aan mestverwerking te doen en daar een economische activiteit van te maken. Uiteraard willen zij enige financiële steun. Spijtig genoeg is het project door het Europees Fonds afgewezen.

De aanwending van mest in de landbouw is nog altijd beter en natuurlijker dan het gebruik van chemische meststoffen, mevrouw Dua. Ik kreeg de indruk dat u de chemische meststoffen verdedigt.

Mevrouw Vera Dua : Mest is broodnodig.

De heer Jacques Laverge : Laat het ons dan verwerken. Dat kan een enorm positieve invloed hebben op onze economische activiteiten. Heel wat streken in Europa hebben een tekort aan natuurlijke mest. We kunnen daar iets aan doen door mest te verwerken.

Ik ben blij dat de minister initiatieven ontwikkelt en geld vrijmaakt om het probleem de wereld uit te helpen. Volgens u, mevrouw Dua, is de beste oplossing de halvering van de veestapel. Dat lijkt u misschien een gepaste oplossing, maar de kleine boer gaat daar niet mee akkoord : zijn inkomen hangt af van zijn veestapel.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer Laverge, de grootste mestproducenten zijn de industriële bedrijven

die via integratiecontracten boeren degraderen tot loonkwekers. Dat is de realiteit.

De heer Jacques Laverge : We kunnen nu eenmaal niet terug naar de vorige eeuw met zijn kleine boerderijen. De boeren kenden toen trouwens veel ellende, kou en zelfs honger. Als u daar wilt naar terugkeren, doet u maar. Niet iedereen deelt uw maatschappijvisie.

Ik kom terug op de problematiek in kwestie. De mestverwerking is noodzakelijk. De overheid moet dan ook de initiatieven uit de sector steunen.

De voorzitter : Mijnheer Laverge, u doet geen uitspraak over de varkensstapel ?

De heer Jacques Laverge : Ik heb een uitspraak gedaan over de mestverwerking. Ik doe inderdaad geen uitspraak over het aantal varkens.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, collega's, in de loop van de volgende maanden moeten we het milieukader vastleggen. Dit is een bevoegdheid van minister Kelchtermans. Momenteel zijn er in de stuurgroep gesprekken gaande over een evaluatie van de normen. In het parlement vond ook een hoorzitting met de VLM en de VMM plaats. Ik zal me dus op dit moment niet uitspreken over dat milieukader. Dat behoort trouwens ook niet tot mijn bevoegdheid.

Hoe hoog moeten de bemestings- en uitscheidingsnormen zijn ? Hoe zit het met de afbakening van de kwetsbare gebieden ? Welke timing moet er worden gevolgd ? Al deze vragen zullen in de loop van de volgende maanden aan bod komen. Het zijn uiteraard zeer belangrijke vragen, die in een diepgaande discussie moeten worden behandeld.

Ik zal proberen zo goed mogelijk te antwoorden op de vragen van mevrouw Dua en van de heer De Meyer. Ik denk dat er een misverstand bestaat over de draagwijdte van mijn uitspraak van enkele weken geleden bij de opening van het Landbouwsalon. Ik heb toen gesproken over de mogelijke oprichting van een Vlaams Investeringsfonds voor de agrosector. We zijn momenteel bezig met een voorontwerp van decreet, dat in de loop van de volgende weken aan de voltallige Vlaamse regering zal worden overgemaakt. Ik schets even de context van die verklaring.

Zowel op Europees als op Vlaams vlak voelt men de nood aan om de landbouwsector meer als een productiekolom te beschouwen. De periode van een individuele benadering van de problematiek is voorbij. Hiervoor zijn verschillende redenen, zowel economische als sanitaire. Ik denk bijvoorbeeld aan de dollekoeienziekte en de varkenspest. De milieuproblemen kunnen niet langer enkel op het individuele bedrijfsniveau worden opgelost.

Trouwens, het invoeren van de biggen vanuit Nederland heeft ook gevolgen voor de sanitaire problematiek. Federaal minister Pinxten is daarmee bezig. In het kader van een sanitair beleid wil hij een premiesysteem invoeren. Men moet dan meer in de richting van gesloten bedrijven gaan. Op een aantal vlakken zijn initiatieven nodig die een ruimere benadering vergen dan een louterere toespitsing op het individuele productiebedrijf.

De landbouw wordt dus hoe langer hoe meer een productiekolom. Alle mogelijke aspecten moeten hierbij aan bod komen. Dit is ook belangrijk voor de consument. Het idee van ketenbewaking moet vanzelfsprekend worden. In het belang van de volksgezondheid moet men meer naar de productiekolom als geheel kijken, dan te focussen op de vele verschillende deelstadia.

Ik heb toen dus een verklaring afgelegd in verband met dat Vlaams Investeringsfonds voor de agrosector. Ik heb toen gezegd dat we een verruiming wensen. In de toekomst moeten we nagaan of we de agrosector niet meer in zijn totaliteit moeten bekijken. Zo kunnen we immers proberen een aantal problemen in hun onderlinge samenhang op te lossen.

De middelen van het VLIF worden dus zeker niet overgeheveld naar een nieuwe sector. We beschikken binnen het VLIF over een aantal middelen. Hiermee kunnen we nu, binnen expansie, een aantal dingen subsidiëren. We willen die meer uit de sfeer van economische expansie halen en meer in het Vlaams Investeringsfonds voor de agrosector brengen. Op die manier kunnen we zorgen voor een breder sectoraal draagvlak.

Bovendien zullen we zo ook in staat zijn om een aantal mogelijke initiatieven te nemen of te steunen. We kunnen bijvoorbeeld nieuwe technologieën stimuleren : de aankoop van landbouwwerktuigen zoals mestinjectoren of de ontwikkeling van resistent zaaizaad en pootgoed. We kunnen ook een inspanning leveren om een aantal problemen op te lossen die niet op het niveau van de individuele producent kunnen worden opgelost. Voor al die

Van Rompuy

dingen zullen we dus in een instrumentarium kunnen voorzien.

Dat is dus eigenlijk de filosofie achter het Vlaams Investeringsfonds voor de agrosector. We zijn van oordeel dat de keten als een geheel moet worden bekeken. Die problematiek moet op een algemene manier worden aangepakt. Er is dus absoluut geen sprake van dat men het VLIF zou willen afbouwen. Trouwens, vorig jaar werd het instrumentarium nog herijkt. We hebben het VLIF meer georiënteerd naar milieu-investeringen en dierenwelzijn. Het VLIF is dus gewoon bijgestuurd. Er blijft ook nog altijd cofinanciering mogelijk vanuit Europa.

De heer De Meyer had een vraag in verband met de mestverwerking. Ik denk dat de problematiek in haar geheel moet worden bekeken. De mate waarin mestverwerking noodzakelijk is, hangt ook af van de grootte van de mestoverschotten. De omvang van het probleem zal dan ook de inzet vormen van de discussie die we in de loop van de komende maanden zullen voeren. Er zal een discussie op gang komen met onder meer wetenschappers en politici.

Ik ben er echter van overtuigd dat mestverwerking op termijn hoe langer hoe noodzakelijker zal worden. Ook vanuit economisch oogpunt zullen we moeten nagaan hoe we in de komende jaren een capaciteit kunnen creëren die de mestverwerking in Vlaanderen economisch haalbaar maakt, ook voor de boeren.

Op dit ogenblik bevinden een aantal initiatieven zich al in de opstartfase. Een installatie voor mestverwerking bevindt zich in de opstartfase, een ander bedrijf in de bouwfase.

Biovert Vlaanderen is een initiatief van twaalf mensen uit de veevoedersector, de Vlaamse Milieuholding en de West-Vlaamse elektriciteitsmaatschappij. Zij verbranden varkensmest en zoeken een verwerkingscapaciteit. De installatie zou 3 miljard frank aan investeringen vergen, een verwerkingscapaciteit hebben van 880.000 ton ruwe varkensmest en medio 2001 operationeel zijn.

Welk instrumentarium kan de overheid voor mestverwerking aanreiken? Mestverwerking is noodzakelijk indien men aan de huidige milieunormen wil beantwoorden. De Vlaamse milieuholding kan participeren aan bepaalde projecten. Er bestaat een misverstand over de steunverlening via het Vlaams Investeringsfonds voor de agrosector. Hoe kan de

overheid investeringssteun geven aan dergelijke initiatieven, zoals dat ook in andere economische sectoren gebeurt? Deze discussie vraagt nog om een oplossing. We hebben al contact opgenomen met mensen die op dat vlak initiatieven nemen. Mestverwerking kost een boer 500 frank per ton. De overheid draagt hier niet in bij.

Mevrouw Vera Dua : Als u investeringssteun geeft aan mestverwerking, dan zal dit bedrag lager liggen dan 500 frank.

Minister Eric Van Rompuy : Expansiesteun geldt voor alle economische sectoren. Er worden ecologische criteria ingebouwd. We onderzoeken hoe we binnen de wetgeving investeringen van startende mestverwerkingsbedrijven kunnen subsidiëren. De overheid geeft een boer geen geld om zijn mest te verwerken.

Mevrouw Vera Dua : Het resultaat zal wel hetzelfde zijn.

Minister Eric Van Rompuy : Bent u gekant tegen het opstarten van mestverwerkingsbedrijven?

Mevrouw Vera Dua : Ik vind het geen oplossing.

Minister Eric Van Rompuy : Ik spreek me daar niet over uit. Tijdens de komende maanden zal een aantal van dergelijke initiatieven worden behandeld. Wij moeten nagaan in welke mate deze initiatieven van expansiesteun kunnen genieten. In de toekomst zou ook het VIA investeringssteun kunnen geven. We willen een aantal zaken van de agro-, voedings- en toeleveringssector verwijderen uit de expansiesteun, en aan het nieuwe VIA toevoegen.

Er zijn berekeningen gemaakt van de bedragen die bepaalde delen van de agrosector via de expansiesteun krijgen. De KO krijgen 96 miljoen frank; de MGO kregen in 1997 35 miljoen frank en in 1996 237 miljoen frank. We gaan deze integreren in een globaal Vlaams investeringsfonds, zodat we de productiekolom als een geheel benaderen.

Volgens een studie van het VITO bedraagt de verwerkingskost voor mest 500 frank per ton. Sommigen zeggen dat de verwerkingskost lager ligt, anderen beweren het tegendeel. Deze vraag kan alleen worden beantwoord door de mensen die het initiatief nemen. The proof of the pudding is the eating. De kostprijs hangt samen met de normen voor mestverwerkingsbedrijven. Welke emissienormen voor lucht en water worden opgelegd? Hoe streng zullen ze zijn? Men moet ook vestigingsplaatsen zoeken en de technische haalbaarheid van de pro-

Van Rompuy

jecten nagaan, want het gaat om een nieuwe technologie. Bovendien moet er voldoende capaciteit worden ontwikkeld. Als er mestoverschotten zijn, dan moet men ze kunnen verwerken.

Deze discussie moet tijdens de volgende maanden worden gevoerd. Dit is niet mijn taak. De betrokken minister zal de normale procedures volgen. Daarnaast zijn er ook nog de burenregeling, de exportmogelijkheden en de extra inzet van de landbouwer zelf. Het MAP-bis zal hoe dan ook een mix van maatregelen bevatten. Mestverwerking zal er een van zijn.

Als men mestverwerkingsinitiatieven een economisch perspectief wil geven, dan moet men ook heel duidelijk het milieukader schetsen. De investeerders moeten zeker zijn dat er over een aantal jaren voldoende capaciteit is. Als we de varkensstapel in Vlaanderen halveren, dan zal niemand een mestverwerkingsbedrijf willen opstarten. Alles hangt samen.

Het is mijn taak als minister van Economie om een toekomst te bieden aan belangrijke economische activiteiten in Vlaanderen, en niet alleen de varkensteelt. Het milieukader moet worden gerespecteerd.

Het is een probleem van timing om voldoende capaciteit te creëren. De cijfers variëren. Volgens de indicatieve eindnormen zal 880.000 ton onvoldoende zijn voor de mestoverschotten die men niet op de bodem kwijt kan. Het zal eerder om 2,5 miljoen ton of meer gaan. Verschillende Biovert-initiatieven zullen nodig zijn om de nodige capaciteit te ontwikkelen. Ik wil niet meedoen aan een scenario waarbij eerst de normen worden vooropgesteld en dan de oplossing aan de mestverwerking wordt overgelaten, dit zonder de timing, de businessplannen van de sector en de economische haalbaarheid voor de landbouwer te kennen. Dit zijn allemaal vragen die de inzet zullen vormen van de discussie die de volgende maanden zal worden gevoerd.

Ik heb een studie besteld bij het Limburgs Economisch Centrum en het Nederlands Landbouwkundig Instituut. Ik haal dus veel inspiratie uit het Nederlandse poldermodel. De sociaal-economische gevolgen van het Selesmodel zullen worden onderzocht.

Mevrouw Vera Dua : Door te wachten op deze studie schiet de evaluatie niet op. De Nederlanders zijn misschien wel zeer goed, maar ook traag.

Minister Eric Van Rompuy : Mevrouw Dua, ik ben ook minister van Economie en zal de sociaal-economische gevolgen van de geschetste milieuaspecten moeten onderzoeken. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid kunnen opnemen, en daarom moeten we zeer goed weten wat de gevolgen voor de werkgelegenheid zullen zijn. In de productiekolom van de Vlaamse varkenssector worden 30.000 mensen tewerkgesteld. Dit aantal komt overeen met tien Renault-fabrieken.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, niemand zegt dat alle varkens uit Vlaanderen moeten verdwijnen. Ik heb alleen gezegd dat er in Vlaanderen te veel varkens zijn.

Minister Eric Van Rompuy : Dit debat zullen we nu niet voeren. Ik wil u wel melden dat de Nederlandse varkensstapel wordt afgebouwd, maar dat de overheid daar ook 10 miljard frank aan besteedt. Degenen die ijveren voor de afbouw van de Vlaamse varkensstapel, moeten daar eveneens een kostprijs van 10 miljard frank willen bijnemen. Ik ben benieuwd of het enthousiasme dan even groot zal blijven.

De heer Johan Malcorps : De mestverwerking door het verbranden van 2,2 ton mest zal ook een zware investering vergen.

Minister Eric Van Rompuy : Dit moeten we aan de markt overlaten. Als een privé-bedrijf het initiatief neemt om hierin te investeren en er voldoende rendabiliteit is, kan het steun krijgen voorzover de wet dit toelaat. We zijn dit nog aan het onderzoeken. Mijnheer Malcorps, ik wil benadrukken dat de overheid zelf geen mestverwerkingsbedrijven zal oprichten.

De heer Johan Malcorps : Vroeger verklaarden zowel de regering als de VLD-fractie dat ze niet zouden aanvaarden dat aan dit soort bedrijven subsidies zouden worden verleend.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer Malcorps, ik heb het niet over subsidies. U probeert gebruik te maken van een misverstand. Waarom zou er geen expansiesteun mogen worden gegeven aan mestverwerkingsbedrijven? Een aantal weken geleden hadden we een discussie over Indaver, een bedrijf dat eveneens expansiesteun heeft gekregen. Waarom zou dit niet kunnen? Als een bedrijf een economisch initiatief onderneemt om een milieuprobleem aan te pakken, waarom zouden wij het dan niet de normale economische steun mogen geven? We geven deze steun ook aan de horeca, aan Ford-Genk, enzovoort. Als het bedrijf een milieuplan

Van Rompuy

heeft geschetst en aan de criteria voldoet, mag het toch ook steun ontvangen ?

Als u hoe dan ook niets wilt weten van mestverwerking, maar daarentegen opteert om de Vlaamse varkensstapel te halveren omdat Vlaanderen een kwetsbaar gebied moet worden, dan rest er geen enkel ander alternatief dan de sector af te bouwen en 15.000 mensen op straat te zetten. U hebt wel mooi praten over biologische landbouw, maar verliest de harde realiteit uit het oog.

Mijnheer de voorzitter, de discussie zal tijdens de volgende maanden worden gevoerd. Ik spreek me niet uit over het milieukader. De verklaring die ik heb afgelegd op het Landbouwsalon, stemt volledig overeen met wat minister Kelchtermans zegt. We vinden beiden dat de discussie over de mestverwerking de volgende maanden moet worden gevoerd. Vandaag werd hier een verkeerde interpretatie gegeven aan wat ik op het Landbouwsalon heb gezegd. Ik weet niet of ik u ooit de tekst van mijn verklaring heb bezorgd. De heer De Vilder heeft die in elk geval ontvangen, want hij heeft mij er al een actuele vraag over gesteld tijdens een plenaire vergadering.

Mevrouw Vera Dua : Ik heb een persbericht.

Minister Eric Van Rompuy : Ik hoop dat het niet het artikel uit De Standaard is, want daarmee ben ik het helemaal niet eens.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, ik ben erg blij dat u nadrukkelijk hebt verklaard dat het MAP een milieudecreet is dat aan milieunormen moet voldoen. U vertelde ook dat u zich zult richten naar het milieuaspect. Ik heb de indruk dat u zichzelf een vrij bescheiden rol toekent, want u richt zich naar de milieudoelstellingen en zult de afgeleiden opvangen.

Minister Eric Van Rompuy : De milieudoelstellingen worden niet door mij bepaald.

Mevrouw Vera Dua : Dat weet ik wel, maar ik had de indruk dat u vroeger een belangrijker rol wilde spelen in het debat over het MAP en de wijzigingen van het decreet. Ik vind het zeer positief dat de landbouw erkent dat dit een milieudecreet is en er milieudoelstellingen moeten worden gehaald.

Eén ding is me nog steeds niet duidelijk. Misschien wilt of kunt u nu niet antwoorden op de vragen over uw beleidsopties voor de familiale landbouw en over de mate waarin u het VLIF wilt gebruiken als toegang tot een andere vorm van landbouw. Het is voor mij heel belangrijk om dit te weten. Ik zal u over de fundamentele vraag of we voortdoen zoals we bezig zijn of voor een koerswijziging opteren, zeker nog interpellieren. Ik voorspel u dat we hierover nog boeiende debatten zullen voeren.

Heb ik goed begrepen dat u het VLIF wilt behouden zoals het is, maar een gedeelte van het geld voor de expansiesteun naar de instelling wilt overhevelen ?

Minister Eric Van Rompuy : Het is iets gecompliceerder, maar de grote lijnen hebt u goed begrepen. (*Gelach*)

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, helpt u me dan om klaarheid te krijgen. Nu worden kredieten beschikbaar gesteld aan de boeren. Ik zou willen weten of dit zo zal blijven.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb het VLIF gedurende de jongste twee jaar twee keer hervormd. Dat deed ik niet met de bedoeling het nu af te schaffen. Het doel is om de expansiesteun beter te integreren in een Vlaams agrifonds. Ik vind deze naam geen goede keuze en vraag het VIA een betere te zoeken. Het is de bedoeling dat we de sector kunnen benaderen als een kolom, zodat we de milieu- en sanitaire aspecten samen met de economische kunnen bekijken. Het typisch VLIF-instrumentarium dat nu ter beschikking wordt gesteld van de landbouwer of tuinder, zal blijven bestaan.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, ik dank u voor dit antwoord, want het is belangrijk dat dit voor iedereen duidelijk is.

Ten slotte heb ik nog een opmerking over de mestverwerking. Mijnheer de minister, u weet zeer goed dat de initiatieven die in Nederland werden genomen, nooit van de grond zijn geraakt. Destijds hebben we mensen uit Nederland uitgenodigd om alles uitgebreid toe te lichten. We hebben ook de mensen van Danis hier uitgenodigd. Zij weigerden pertinent om ons de kostprijs van het systeem mee te delen, wat natuurlijk hun goed recht is. Twee jaar geleden hebben ze ons echter verklaard startklaar te zijn, maar ze zijn nog steeds niet begonnen. Er zijn immers tal van problemen, op het vlak van de aanvoer, de garantie en het proces. Danis wil met pyrolyse werken en dat is allesbehalve makkelijk.

Dua

Mijnheer de minister, u hebt de verbranding zelf aangehaald. Men zou de milieukost van al die procédés eens moeten berekenen. Het energieverbruik zal ongelooflijk hoog blijken te zijn. Nadat men de zaak de lucht heeft ingejaagd, blijft er ook nog van alles over. Die aspecten moeten daar in elk geval bij betrokken worden.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u er zich van bewust bent dat dit hetzelfde scenario is als bij verbranding. Met expansiesteun ontwikkelt men dure technologieën die een preventiebeleid hypothekeken. Soms is een preventiebeleid echter nodig omwille van sanitaire redenen. Het hele beleid wordt dus geblokkeerd omdat de toelevering moet worden gewaarborgd. Om de zaak draaiende te houden, moet de varkensstapel bijgevolg worden uitgebreid.

Ik vind dat heel jammer. Ik ben er nog altijd van overtuigd dat dit niet zal lukken. Ik stel voor dat we elkaar over een jaar nog eens spreken. Dan zal blijken dat de zogenaamde talrijke initiatieven – ik ken ze allemaal – op drijfzand zijn gebouwd.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, minister Van Rompuy heeft bijzonder voorzichtig geantwoord. Als dat erop wijst dat hij een aantal oplossingen kent, heb ik daar uiteraard geen enkel bezwaar tegen. Mocht dit op enige verzwakking van zijn houding wijzen, dan zullen we hem bij gelegenheid opnieuw ondervragen.

Mijnheer de minister, uit uw antwoord onthoud ik een aantal elementen. Ten eerste beweert u dat we

de landbouw moeten benaderen als een productiekolom, omdat dat dit meeste waarborgen biedt voor integrale kwaliteitszorg.

Ten tweede vindt u dat mestverwerking noodzakelijk is, en moet worden gestimuleerd. U staat ook niet afkerig tegenover de mogelijkheid van expansiesteun, die wordt onderzocht.

Ten derde zal het MAP-bis een waaier van verschillende maatregelen bevatten. U beweert dat u als minister van Landbouw niet verantwoordelijk bent voor het milieukader, maar wel alle sociale en economische gevolgen van de genomen maatregelen op de voet blijft volgen. Ik hecht daar enorm veel belang aan, want dat wordt inderdaad verwacht van een minister van Landbouw. Bij gelegenheid zullen we hier uitvoerig op ingaan.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Dua en door de heren Laverge en Van Aperen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 13.25 uur.*
